

PIHOPATOLOGIA ANXIOS FOBICĂ

Prof.Dr.Mircea LĂZĂRESCU

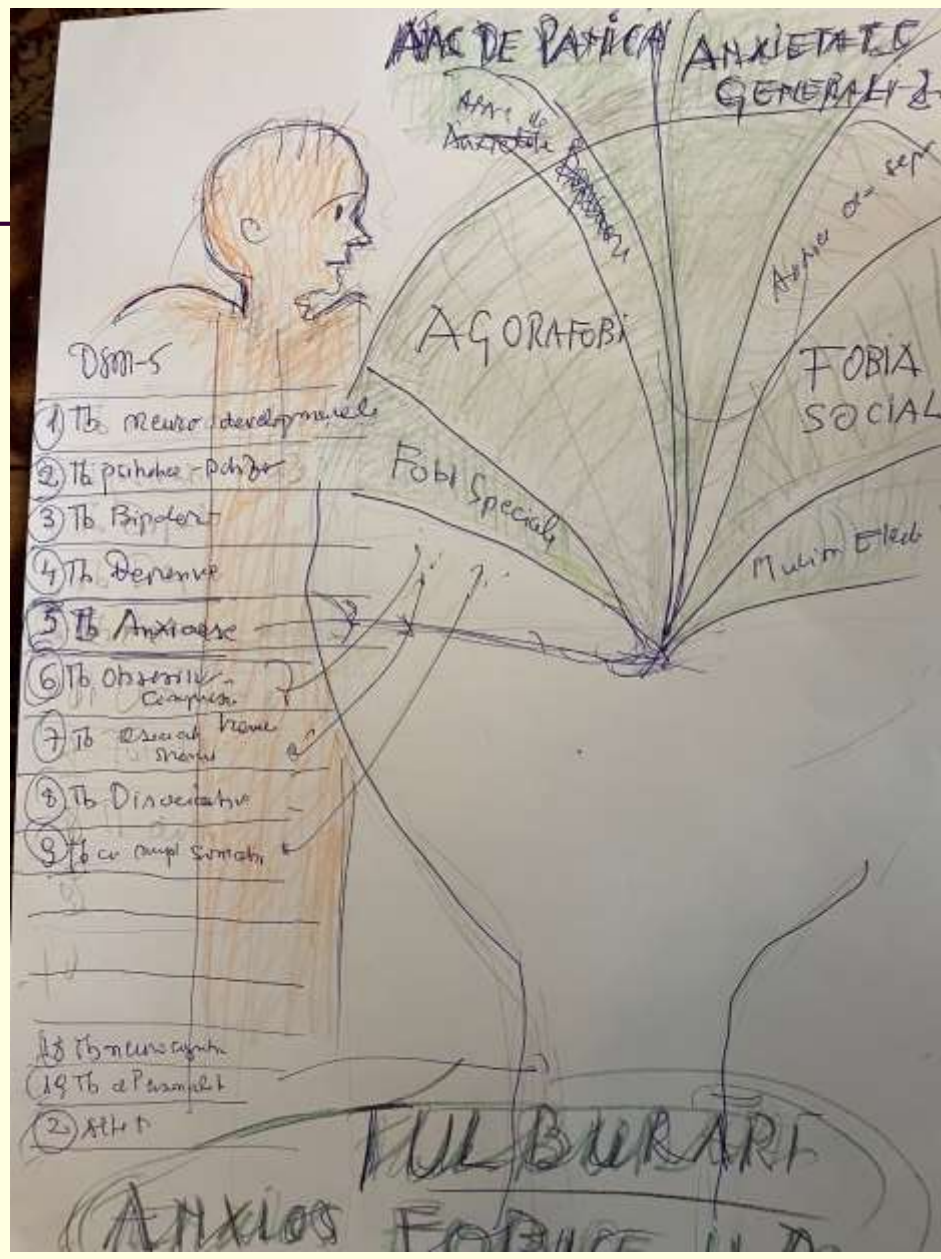
Dr Ioana Riviș

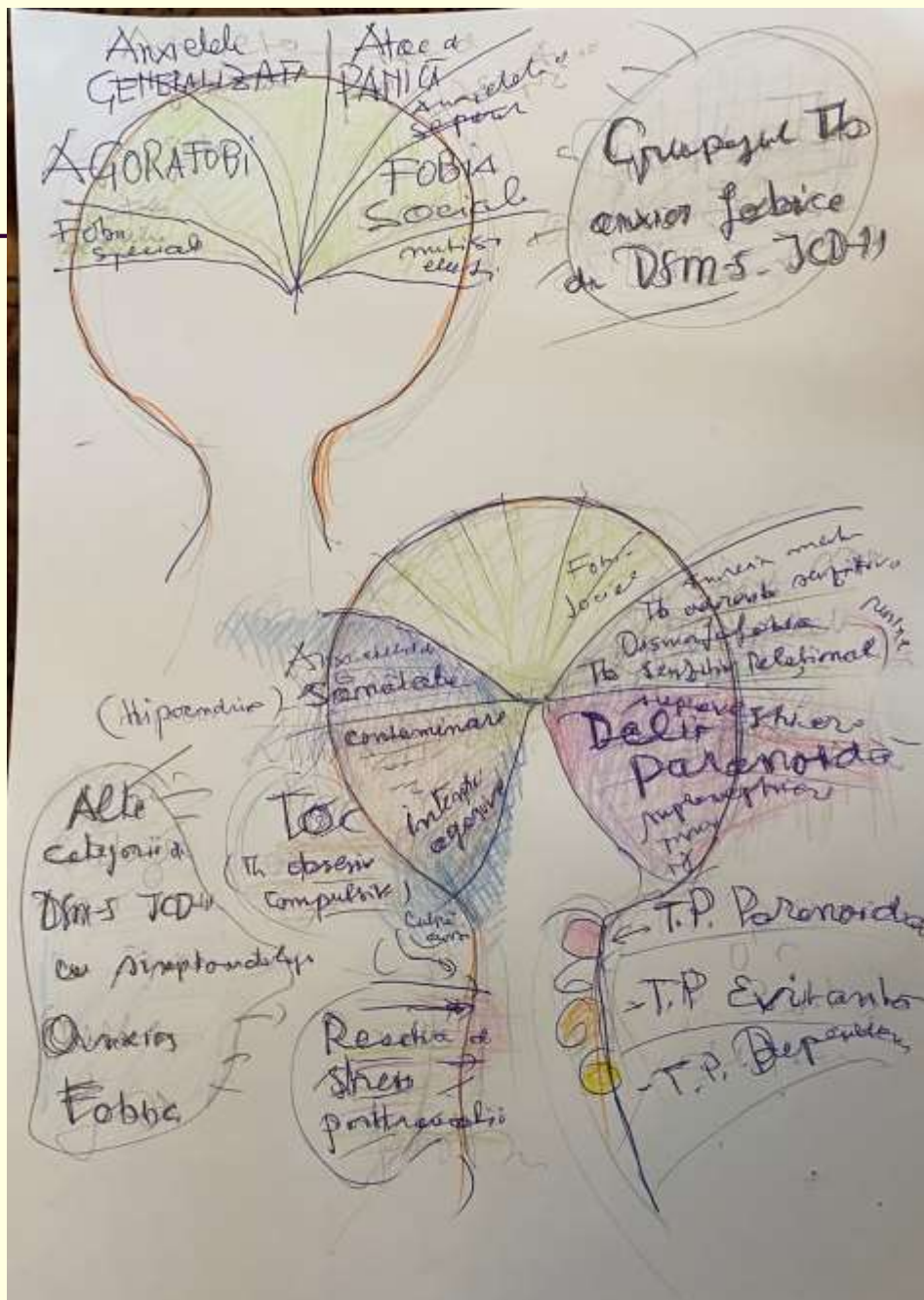
Păltiniș, Iulie 2025

Anxietatea Fobică (AF) reprezintă, pe lângă un set de trăiri omenești firești și adaptative.....și o tulburare psihică ce poate fi diagnosticată în cadrul medicinei psihiatrice.

În DSM-5, cap 5 se intitulează **Tb Anxioase** și circumscrie 7 categorii, derivate din tradiția „nevrozei anxios fobice,, care descriu tb. în care pacientul resimte pericole și nesiguranță majoră.

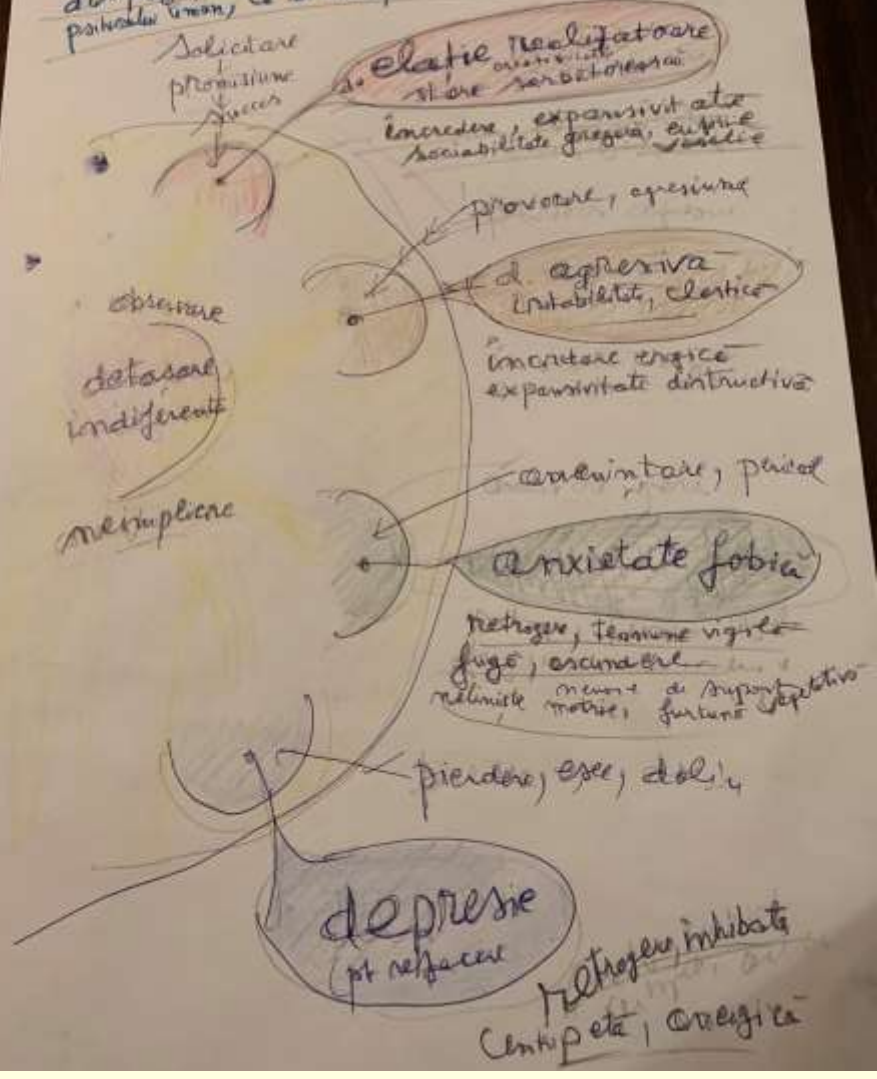

AF psihopatologică poate fi considerată o manifestare deficitar disfuncțională a uneia din cele cinci DISPOZIȚII AFECTIVE temperamentale pe care omul le-a moștenit din biologie, diferențiindu-le major în cadrul complexității psihismului său și a lumii sale umane.

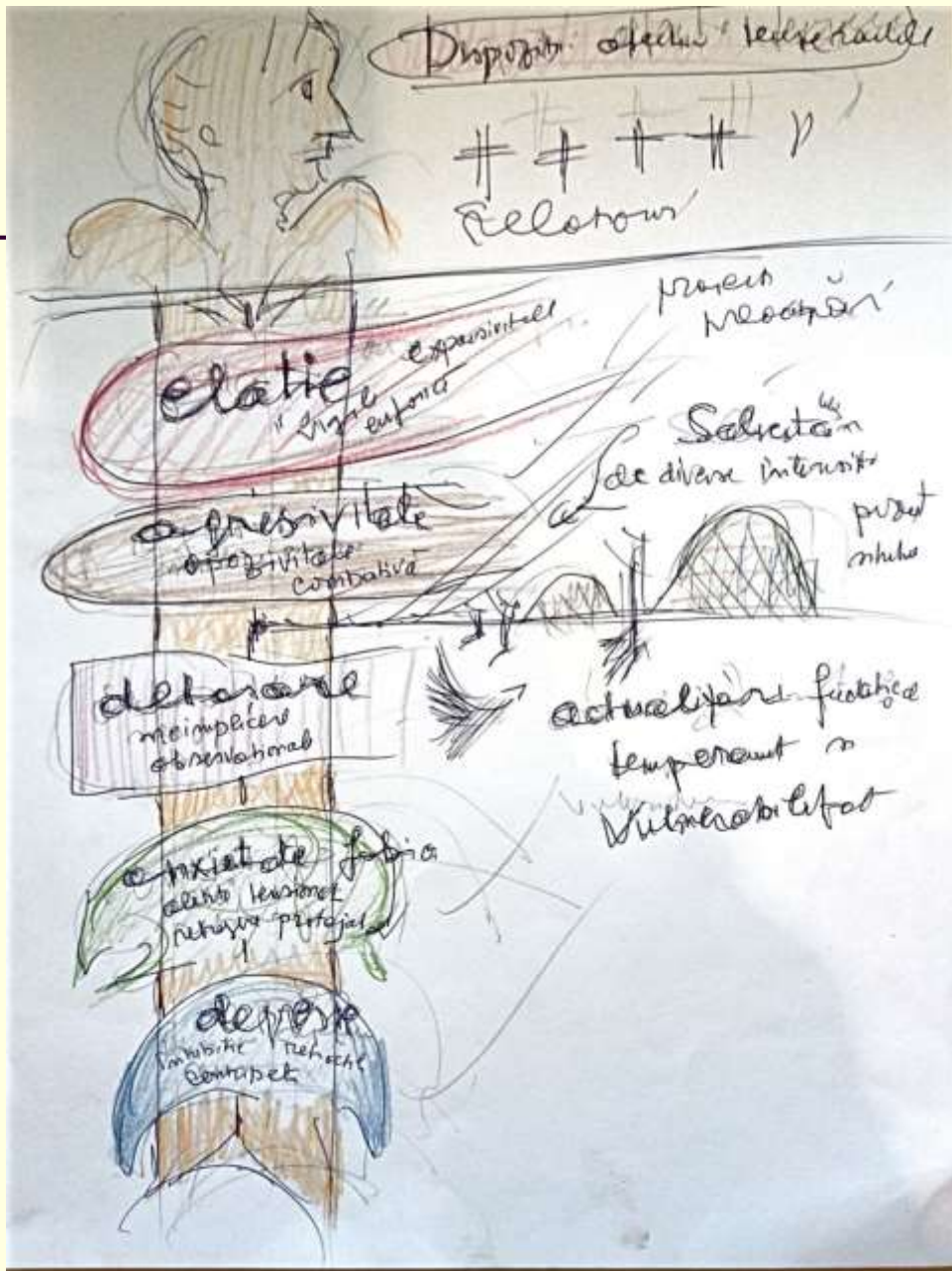
Depresia și anxietate sunt 2 din cele 5
 dispoziții afective comportamentale bazale ale
 psihicului uman, ce se manifestă constructiv, negativ, adaptiv,

---

Toate stările dispoziționale e corelează cu modalități normale de reacție adaptativă a subiectului la anumite semnificații descifrate și evaluate, care poziționează adecvat subiectul pentru o raportare actuală cât mai performantă la situații.

Ele pot fi, însă, uneori exagerate;...și se pot manifesta deficitar disfuncțional, psihopatologic.

Ansamblul trăirilor AF – și mai ales cele 7 categorii selectate de DSM-5 – exprimă un deficit disfuncțional al manifestării dispoziției bio-psiho-antropologice a **Anxietății Fobice (AF)** caracterizată prin:

a/ resimțirea unui intens **sentiment de pericol** din partea a „ceva,, mundan, necontrolabil..până la sentimentul „prăbușirii în afara lumii,,

b/ nesiguranță, cu **nevoia de a ajunge în condiții protejate, de sprijin din partea unor instanțe puternice și familiare**

c/ o **distorsiune a temporo-spațialității** specifice umane..

---

a/ Privitor la **SEMNIIFICAȚIA de PERICOL** - omul moștenește din biologie diapazonul fricilor colerate amenințării vieții și sănătății, a evitării suferințelor corporale..la care se adaugă multe altele, corelate specificului existenței sale.

Spre deosebire de biologie, la om, majoritatea informațiilor anxiogene se învață....impunându-se și situații negative specifice „lumii umane„: frica de pedepse normativ valorice (închisoare.. culpă),...de rejecție și blam social.... de entități supranaturale - de duhuri...vrăji..diavol.. de „pedeapsa lui Dumnezeu„...

Condițiile anxiogene sunt amplificate de afectarea posibilităților de a rezolva situațiile problematice: dotări insuficiente..deficit informațional și în comunicarea cu alții etc.

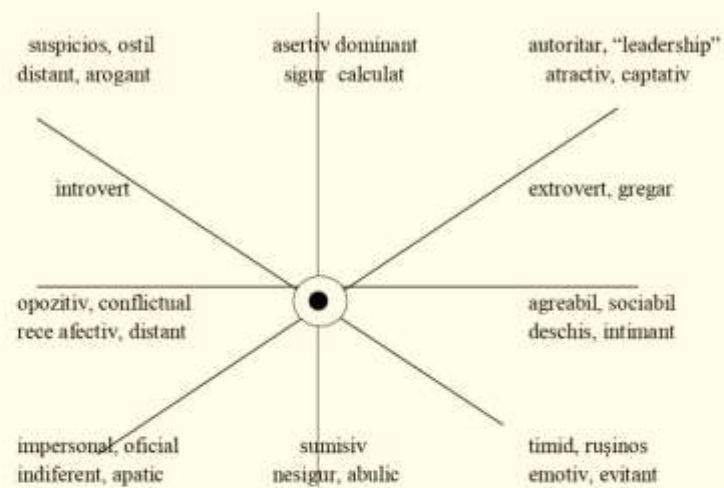
---

b/ Specifică AF e și **atitudinea relațională de sumisiune.. solicitantă de sprijin..cu un apel de susținere și protecție din partea persoanelor de încredere.. intime.. de atașament, a celor puternici.**

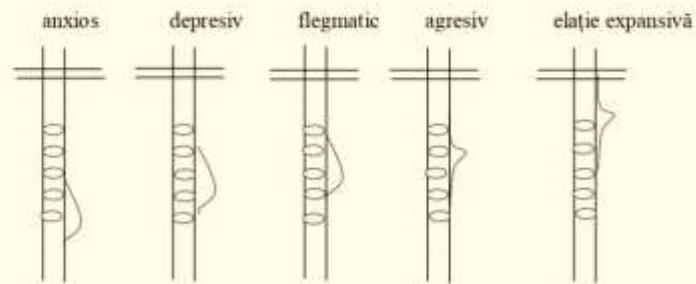
În general, în raportarea subiectului la situații, actualizarea dispozițiilor afective se corelează cu atitudini interpersonale specifice sociabilității omului - ce au fost sistematizate într-un Circumplex C.I.;

Fiecare direcție dispozițional-afectivă angrenează..specific.. un anumit complex relațional,...de ex. în relație...se activează o sociabilitate gregară....în depresie -..o atitudine izolantă.. în AF, **nevoia de protecție....**

Circumplexul dispozițiilor de atitudine interpersonală (dezvoltat).

Dispozițiile afective pot predomina tipologico – temperamental

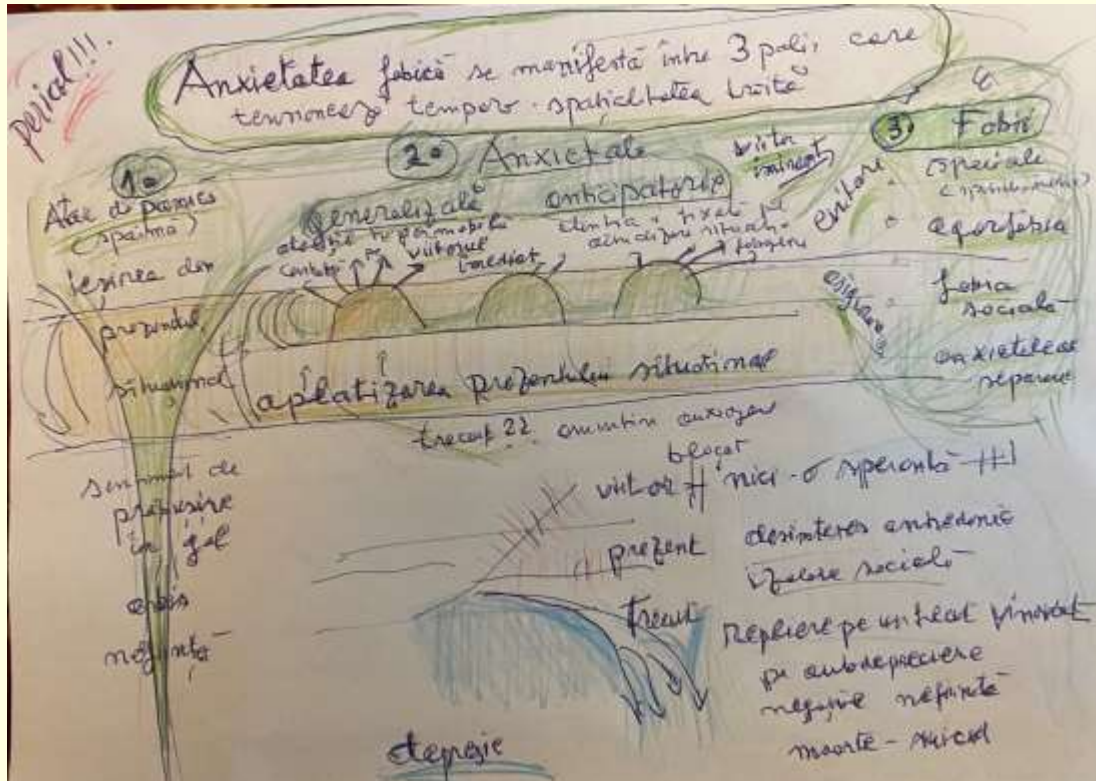

Configurațiile temperamentale se pot combina ; manifestările dispozițional-afective se pot exprima situațional în diverse combinații și/sau se pot manifesta cu schimbări frecvente (instabil). Ele se pot combina cu atitudinile interpersonale.

---

c/ AF – centrată pe cele 7 categorii - se manifestă și prin **tensionarea temporo spațialității trăite**, distribuită între 3 poli, ce se intersectează: - Paroxismul atacului de panică; - Tensiune hipervigilă a iminenței pericolului (AG); - Fobiile, ca situații ce se cer evitate

Persoanelor marcate de AF tind a se menține sumisiv inactive, în apropierea unor spații asigurate și persoane protectoare.

Anxietatea generalizată

Hipervigilantă neliniștită
 investigatorie, îngrijorare

Alertă vegetativă și
 tensiune musculară

- hipertensiune sau tahicardie melancolică (cu noaptea)
- insomnii, uragisme, transpirații, mișcări pe lângă somn
- tahicardie, TA+ (stare vegetativă și rtt+)
- hiperreflexie, mișcări supțirale
- tremurături (palme, picioare)
- mișcări involuntare, tremor
- transpirații, uragisme
- durimi musculare, care uscat
- tendință de a se izola

Rău vespertin

- insomnii de adormire
- bezni prezente, cu vorbire accentuată de intimitate
- singurătate

Atac de Panică

Senzatie brusca de Rău
 moarte iminentă, epuizare
 prezență în gol, vertij
 nerecunoștință, difuz
 pericula morții

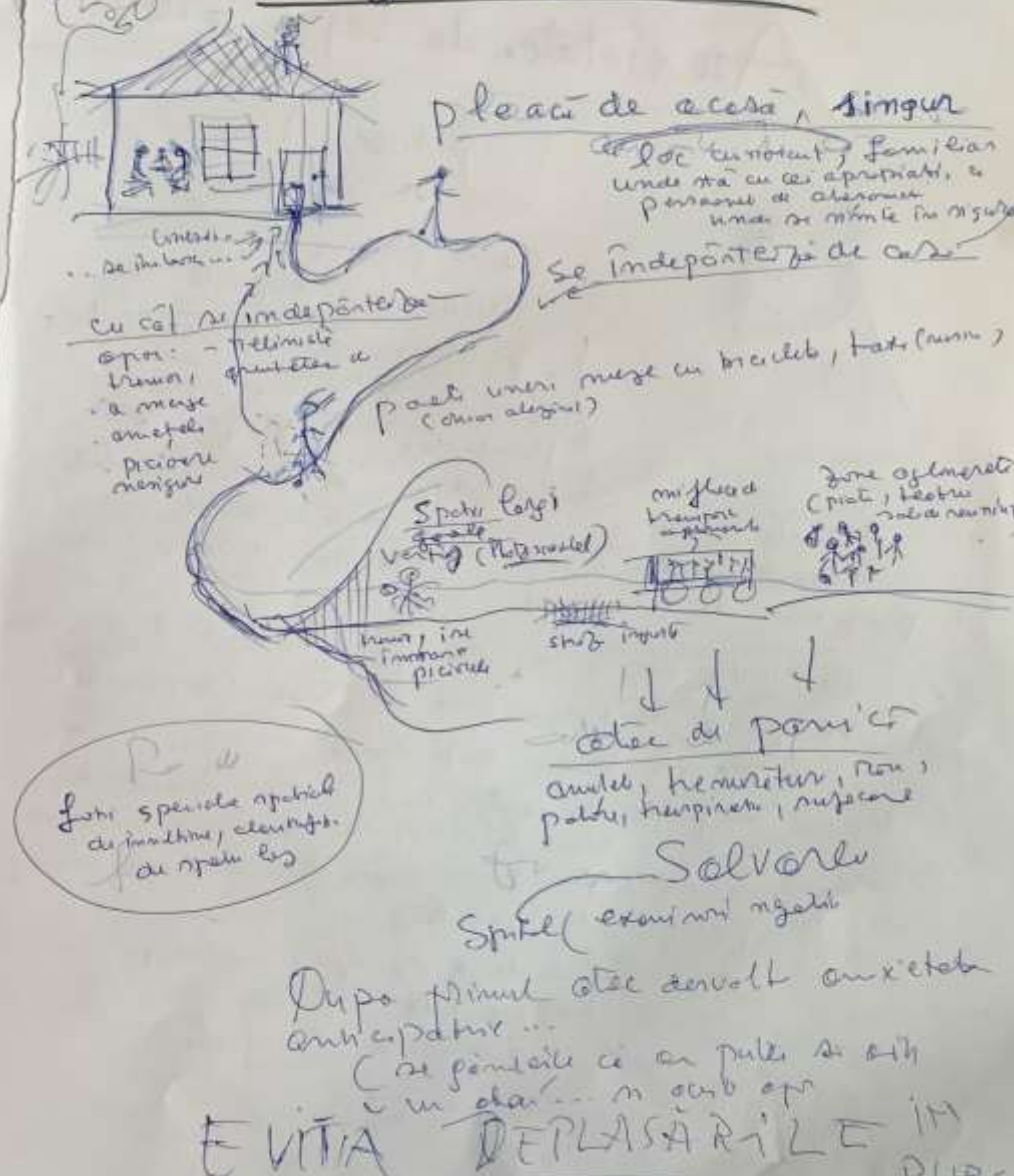
Turtura Vegetativă

- tahicardie HT, TA+
- hiperreflexie, supțirale
- transpirații profunde
- paliditate
- balonare, durimi abdominale
- palpări
- hipertensiune (câtă, coră)

Nevoie Urgentă de contact, de salvare

Se agită de obicei
 chemă salvare
 Mo!!
 mai...
 tin

Agorafobia

Anxietate Sociala (Fobia)

Subiectul se simte neplăcut și evită situațiile în care este în centrul atenției publice (persoane necunoscute) trebuie să se manifeste asertiv (examen, recitare, a conduce o discuție, a vorbi public etc.)

trema, tahicardie, transpirații, hiperemie, scăderea vădită a presiunii, proiecția fetei

Evita

Situațiile de expunere publică ale anxietăți anticipatoare când trebuie să participi

Viata Restrictivă Socială

Evită participarea la nunți, botezuri, conferințe, evenimente în grup

și să manifeste dragă mamei (la restaurant) și să utilizeze toate public

Execuție penibilă
T1 miocardiale
Rusine
inhibanți psihici

Tb & Personalitate evitantă

Ind. sensibil relational de joasă & aspect

Anxietate de separare

Copilul, tinerarul
are disconfort
cand participa la
evenimente departe de
persoane de atasament
(mama) si de spatiul
protectiv

doreste sa se
reintreaca foarte
persoana de atasament

apare manifestari anxioase
si nevrotice
cu "plani de rau", dureri

... @ nu poate sa se separe de mama
sa plece singur departe de casa (d. mama)
"nu se simte bine" - euz dureri

→ fobia scolara - copilul se simte
rau la scoala la inceputul zilei - sau din
varietate (poate fi din cauza evenimentelor negative
petrecute la scoala)

→ Refuzul de a merge, cu colaps, in
examinatii, tabere etc. la colaps si in
Anxietate Sociala

Intarziere de dezvoltare
Tb Persoale Dependente

FOBIILE SPECIALE

au un loc aparte în psihopatologie

- Anx. Fobice
- Anx. Generalizată
- Fobia Separării
- Fobia Apărării
- Fobia Socială
- Mutism Selectiv

hipocondrie
intoleranță corporală

Medical

- de sânge
- de doctori
- injectii
- Vaccin
- intervenții
- Stomatologie
- Injecții medicale
- Examinări medicale
- Conștiență
- penetrații

limbicopiale

TOC

Comorbidență

Spectru TOC

trichotilomanie

Fobia de Contact cu suprafețe speciale

carpete, matase, nylon

↓ scârba

neobișnuită

de atingere

limbicopiale

Fobii spațiale

- înălțime / adâncime
- claustrofobie (interior ferat)
- agorafobie (spații largi)

Fb escuroasă

Aspect corporal

Dismorfofobia

Anxietate maten

Bulimie sau iofor

Fob. de fenomen elemente naturale

- furtună
- tunete / fulgere

Fobia de Animale

- șerpi (Pitohui)
- insecte (amib. micu)
- Coșci. Căi (amib. micu)

Anx. Fobice trans culturale

- Spiritu. Urochi
- Puvu
- Matlochi

În afară de acest grupaj de 7 categorii, DSM-5 comentează AF și în alte variante - și categorii clinice -, precum cel:

-**Centrate pe spațiul corporalității**: hipocondria, contaminarea, dismorfofobia..

- **Centrate pe relaționarea interpersonală**: trăiri de ostilitate paranoidă...corelate cu urmărirea și supravegherea...sd senzitiv de relație; orientare ce se poate corela cu anxietatea socială...trimitând spre anumite arii ale trăirilor normale adaptative precum: spionajul detectivistic...rușinea... etc.

Anxietatea fobică din psihopatologie implică dimensiuni specifice psihismului uman așa cum sunt

- **Spațialitatea** pe care o definește stațiunea bipedă și privirea concentrată
- **Temporalitatea** „prezentului situațional„ ce e distorsionată
- **Relaționările interpersonal** sociale care se extind la instituții și entități supranaturale, implicând trăiri ca rușinea și culpabilitatea.